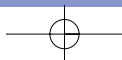
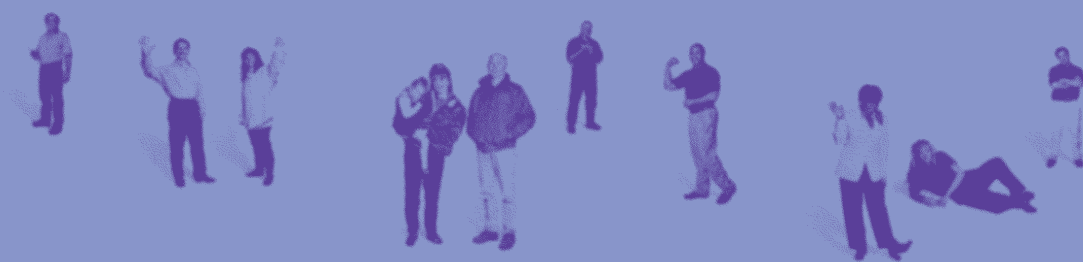
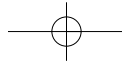

9 Διεθνείς δραστηριότητες

9

Διεθνείς δραστηριότητες

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

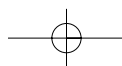
Κατά τη διάρκεια του 2005, ο Συνήγορος του Πολίτη συνέχισε τη διεθνή δράση του με σειρά δραστηριοτήτων που ενισχύουν τον διεθνή προσανατολισμό της Αρχής και επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών βελτιώνει την παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη και επεκτείνει το πεδίο γνώσης του προσωπικού της Αρχής. Οι πρωτοβουλίες που ανέλαβε ο Συνήγορος του Πολίτη σε διεθνές επίπεδο εγγράφονται στη γενικότερη λογική της εμβάθυνσης και της συστηματοποίησης των δραστηριοτήτων του, καθώς και στην ανάδειξη του ρόλου του, ώστε να συμβάλει τόσο στην προάσπιση των συμφερόντων των πολιτών όσο και στην αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχει η ελληνική δημόσια διοίκηση στους πολίτες, ανεξαρτίτως ιθαγένειας.

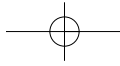
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΝΟΜΙΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΘΕΣΜΩΝ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Το πρόγραμμα ΕΥΝΟΜΙΑ υλοποιείται υπό την αιγίδα του Γραφείου του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης και χρηματοδοτείται από το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών. Στόχος των δράσεων του προγράμματος είναι η συμβολή στη συγκρότηση και η μεσοπρόθεσμη στήριξη των νέων διαμεσολαβητικών θεσμών στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, η κατάρτιση και η επιμόρφωση του προσωπικού τους, καθώς και η δημιουργία άτυπων διεθνών δικτύων για την παρακολούθηση και την ενίσχυσή τους σε βάθος χρόνου. Το πρόγραμμα εγκαινιάστηκε το 2000 και συνεχίζεται αδιάλειπτος μέχρι σήμερα. Οι δράσεις του προγράμματος αποφασίζονται από τριμελή επιτροπή συντονισμού, αποτελούμενη από τον Επίτροπο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, τον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή και τον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη, ο οποίος είναι και ο βασικός υπεύθυνος του προγράμματος. Η επιτροπή συντονισμού συνεδριάζει μία φορά τον χρόνο. Οι αποφάσεις της υλοποιούνται από τη μονάδα σχεδιασμού του προγράμματος, η οποία εδρεύει στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη και κατευθύνει την τριακονταμελή ομάδα εμπειρογνομόνων-ειδικών επιστημόνων της Αρχής που μετέχουν στις δράσεις.

Με απόφαση της Υπουργού Εξωτερικών Ντόρας Μπακογιάννη, τον Αύγουστο του 2006, η ελληνική κυβέρνηση αποφάσισε την παράταση του προγράμματος ΕΥΝΟΜΙΑ για δύο ακόμη έτη, έως και το 2008. Για τον λόγο αυτόν εκταμιεύθηκε το ποσόν των 300.000 ευρώ ως έκτακτη συνεισφορά στο Συμβούλιο της Ευρώπης αποκλειστικά για τις ανάγκες του προγράμματος.

Το 2006 η δράση του προγράμματος συνεχίστηκε στην κατεύθυνση της εδραίωσης της συνεργασίας μεταξύ των θεσμών Ombudsman στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, επεκτάθηκε όμως και σε δράσεις εκτός Νοτιοανατολικής Ευρώπης με έμφαση στην περιοχή του Καυκάσου (Ρωσία, Γεωργία). Εξάλλου, στο πλαίσιο των πολυμερών δράσεων του προγράμματος, βασική

μέριμνα ήταν η ανάδειξη συγκεκριμένων θεματικών που απασχολούν το επιστημονικό προσωπικό των Συνηγόρων του Πολίτη για την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την αναζήτηση των καλύτερων δυνατών πρακτικών και εφαρμοσμένων λύσεων, προσαρμοσμένων κατά περίπτωση στις διοικητικές ιδιομορφίες του κάθε κράτους. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην εποπτεία της αστυνομίας από τον Συνήγορο του Πολίτη και στην ανάδειξή του ως φορέα διοικητικής μεταρρύθμισης. Στις δύο αυτές θεματικές αφιερώθηκαν ειδικά σεμινάρια εργασίας, που διεξήχθησαν αντίστοιχα στη Σύρο και στην Οχρίδα (ΠΓΔΜ).

Ήδη από το 2005 έχει προχωρήσει και σε πρακτικό επίπεδο η δικτύωση του προσωπικού των ομόλογων θεσμών για την αναζήτηση ρεαλιστικών λύσεων σε καθημερινά προβλήματα των Συνηγόρων του Πολίτη. Το γραφείο του νέου Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου Thomas Hammarberg παρέχει σημαντικό δίκτυο επαφών και τεχνογνωσίας και ουσιαστικά έχει αναδείξει το πρόγραμμα EYNOMIA σε βασικό, εάν όχι αποκλειστικό, άξονα των σχετικών με Ombudsman δράσεών του. Το προσωπικό του Συνηγόρου του Πολίτη, από τη δική του πλευρά, έχει αποκτήσει, μέσω της δραστηριοποίησης σε διεθνές επίπεδο, αξιοσημείωτη εμπειρία για την οικοδόμηση του θεσμού, με πολλαπλά οφέλη για τον θεσμό τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ευρύτερη περιοχή.

Το 2006 πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω συνέδρια, ημερίδες και άλλες εκδηλώσεις, στο πλαίσιο του προγράμματος EYNOMIA.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

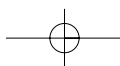
Από τις 11 έως τις 13 Απριλίου, ο πρώτος Βούλγαρος Συνήγορος του Πολίτη Ginyo Ganev, πρώην πρόεδρος του βουλγαρικού κοινοβουλίου, πραγματοποίησε διήμερη επίσκεψη στην Αθήνα, επικεφαλής τριμελούς αντιπροσωπείας. Ο θεσμός στη Βουλγαρία συστάθηκε μόλις πριν από έναν χρόνο, και οι δύο ομόλογοι θεσμοί αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στις διμερείς τους επαφές.

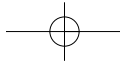
Κατά τη συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Αρχής με τη συμμετοχή του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη Γιώργου Καμίνη, των Βοηθών Συνηγόρων και μελών του προσωπικού, έγινε εκτενής παρουσίαση της οργάνωσης και της λειτουργίας της ανεξάρτητης αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη. Ο Συνήγορος του Πολίτη Ginyo Ganev παρουσίασε τις εμπειρίες του νεοσύστατου θεσμού της Βουλγαρίας και αναφέρθηκε στην οργάνωσή του. Η συνάντηση εργασίας έκλεισε με κοινή συνέντευξη Τύπου των δύο ομόλογων. Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη Ginyo Ganev, συνοδευόμενος από τον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη, συναντήθηκε με τον Υφυπουργό Εσωτερικών Απόστολο Ανδρεουλάκο, ο οποίος τον ενημέρωσε για τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των ΚΕΠ.

ΜΑΪΟΣ

Από τις 16 έως τις 20 Μαΐου, επισκεφθηκε την Αθήνα ο Ρώσος Συνήγορος του Πολίτη Vladimir Lukin, πρώην πρέσβης της Ρωσίας στις ΗΠΑ. Οι δύο θεσμοί, οι κυβερνήσεις Ελλάδας και Ρωσίας, καθώς και το Συμβούλιο της Ευρώπης απέδωσαν ιδιαίτερη σημασία στη συνάντηση αυτή, που ήταν και η πρώτη επαφή ανάμεσα στους δύο θεσμούς.

Κατά τη συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Αρχής με τη συμμετοχή του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη Γιώργου Καμίνη, των Βοηθών Συνηγόρων και μελών του επιστημονικού προσωπικού, έγινε εκτενής παρουσίαση της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη. Σε διάλεξη που έδωσαν οι δύο ομόλογοι με θέμα «Ο ρόλος του Ρώσου και του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη στις κοινωνίες των δύο χωρών» έγινε ανταλλαγή απόψεων σε θέματα που προκύπτουν

από τις αναφορές των πολιτών στην Ελλάδα και τη Ρωσία. Στο πλαίσιο της επίσκεψής του, ο Ρώσος Συνήγορος του Πολίτη, συνοδευόμενος από τον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη Γιώργο Καμίνη, συναντήθηκε με τον Αντιπρόεδρο της Βουλής Σωτήριο Χατζηγάκη, τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Προκόπη Παυλόπουλο, καθώς και τον Υφυπουργό Εξωτερικών Θεόδωρο Κασσίμη.

ΙΟΥΝΙΟΣ

Στο πλαίσιο του προγράμματος EYNOMIA διοργανώθηκε στην Ερμούπολη (Σύρος), στις 2 και 3 Ιουνίου, διεθνές σεμινάριο εργασίας με θέμα «Η εποπτεία της αστυνομίας από τον Συνήγορο του Πολίτη» («The Ombudsman's oversight on the police»).

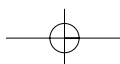
Στο σεμινάριο συμμετείχαν ο Προϊστάμενος του Επιτελείου του Αρχηγείου της ΕΛΑΣ, επικεφαλής τετραμελούς κλιμακίου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, και περίπου 40 προσκεκλημένοι από την Ελλάδα, από χώρες της Δυτικής και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, μεταξύ των οποίων οι Συνήγοροι του Πολίτη της Αλβανίας, της Αυστρίας, της Βουλγαρίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, του Κοσόβου, του Μαυροβουνίου, της ΠΓΔΜ και της Ολλανδίας. Συμμετείχαν επίσης εκπρόσωποι του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, του Γραφείου του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθηγητές από το Kennedy School of Government (Πανεπιστήμιο Harvard) και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, καθώς και άλλοι διεθνείς εμπειρογνώμονες. Από πλευράς Συνηγόρου του Πολίτη συμμετείχαν ο επικεφαλής της Αρχής Γιώργος Καμίνης, οι Βοηθοί Συνήγοροι Καλλιόπη Σπανού, Ανδρέας Τάκης και Χρυσή Χατζή και τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού Δημήτρης Βερέμης, Μαρία Βουτσίνου, Καλλιόπη Λυκοβαρδή, Ελευθερία Μαυρομάτη, Ρένα Παπαδάκη, Χάρης Παπαχαλαράμπους, Μάριος Πρωτόπαπας και Καλλιόπη Στεφανάκη.

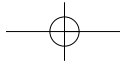
Στις εργασίες του συνεδρίου, που ήταν ανοιχτές για το κοινό, αναπτύχθηκαν οι εξής θεματικές:

- Ουσιαστικό δίκαιο και πρακτική: σύλληψη, προσαγωγή, κράτηση.
- Το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο για τη δράση της αστυνομίας.
- Εσωτερικές πειθαρχικές διαδικασίες και αστυνομική ευθύνη.
- Αστυνομική ευθύνη και εποπτεία του Συνηγόρου του Πολίτη.
- Ο έλεγχος του Συνηγόρου του Πολίτη σε περιπτώσεις κακομεταχείρισης ευπρόσβλητων ομάδων (Ρομά και μετανάστες) από την αστυνομία.

Στο συνέδριο αυτό διεξήχθη για πρώτη φορά δημοσίως στην Ελλάδα διεθνής συγκριτική συζήτηση σχετικά με ζητήματα λογοδοσίας της αστυνομίας και εξετάστηκαν οι εσωτερικές πειθαρχικές διαδικασίες της ίδιας της αστυνομίας.

Τριμελής αντιπροσωπεία του Συνηγόρου του Πολίτη, αποτελούμενη από τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού Σοφία Αμοριανού, Ελευθερία Μαυρομάτη και Δημήτρη Χορμολίτη, επισκέφθηκε τη Βουλγαρία από τις 22 έως τις 24 Ιουνίου. Στο πλαίσιο της επίσκεψης, η αντιπροσωπεία συνάντησε τον Βούλγαρο Συνήγορο του Πολίτη Ginyo Ganev, τον Βοηθό Συνήγορο Metin Kazak και τη Διευθύντρια της Κοινωνικής Διεύθυνσης Rositsa Totkova. Επίσης, επισκέφθηκε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής και είχε συνάντηση με τον Αναπληρωτή Υπουργό Y. Dimitrov και τις συνεργάτιδες του Stotseva και Georgieva. Στη συνάντηση, η ειδική επιστήμονας του Κύκλου Κοινωνικής Προστασίας Σοφία Αμοριανού αναφέρθηκε στον Κανονισμό (ΕΚ) 1408/71 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ρυθμίζει θέματα εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους διακινούμενους μέσα στην ΕΕ εργαζομένους και στα προβλήματα ασφάλισης και συ-

ναξιοδότησης των μη κοινοτικών μετακινούμενων εργαζομένων, ιδίως των εποχιακών, θέματα μέγιστης προτεραιότητας για τη βουλγαρική πλευρά εν όψει της τότε επικείμενης ένταξης της χώρας στην ΕΕ. Η ελληνική αντιπροσωπεία επισκέφθηκε επίσης το Εθνικό Ινστιτούτο για τα Πολιτιστικά Μνημεία του Υπουργείου Πολιτισμού και είχε συνάντηση με τον Γενικό Διευθυντή G. Ugrinov και τη Διευθύντρια της Διεύθυνσης Προστασίας των Μνημείων Ul. Maleeva.

Από τις 27 έως τις 29 Ιουνίου, ο Συνήγορος του Πολίτη φιλοξένησε τριμελή αντιπροσωπεία του ομόλογου θεσμού της Γεωργίας, με επικεφαλής της αποστολής τον Συνήγορο του Πολίτη Sozar Subari. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η εξοικείωση των στελεχών του ομόλογου θεσμού με την εμπειρία του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και η κατανόηση των διαφορετικών πολιτειακών ρόλων που διαδραματίζει ο θεσμός. Στο πλαίσιο της επίσκεψης πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια κατάρτισης σχετικά με τη διαχείριση αναφορών πολιτών. Ειδικότερα, συζητήθηκε ο χειρισμός αναφορών που σχετίζονται με παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και θέματα κοινωνικής πρόνοιας και προστασίας του φυσικού ή και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Σε ομιλίες τους οι δύο ομόλογοι αναφέρθηκαν στον ρόλο που διαδραματίζει ο θεσμός στις δύο χώρες.

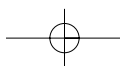
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

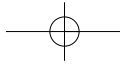
Από τις 14 έως τις 16 Σεπτεμβρίου, στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΥΝΟΜΙΑ και σε συνεργασία με τους Συνηγόρους του Πολίτη της Καταλονίας και της ΠΓΔΜ, πραγματοποιήθηκε στην Οχρίδα σεμινάριο με θέμα «The Ombudsman as an institution of administrative reform» («Ο Συνήγορος του Πολίτη ως φορέας διοικητικής μεταρρύθμισης»). Στο σεμινάριο συμμετείχαν ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης, οι Βοηθοί Συνήγοροι Καλλιόπη Σπανού και Χρυσή Χατζή και τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού Ζήνα Ασπμακοπούλου, Μαρία Καραγεώργου, Λεμονιά Μπιγιάκη, Χάρης Παπαστυλιανός, Αγγελίνα Σαλαμαλίκη, Δημήτρης Χορροβίτης και Κατερίνα Φλιάτουρα. Συμμετείχαν επίσης οι επικεφαλής των ομόλογων θεσμών της Βουλγαρίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Καταλονίας και της ΠΓΔΜ, καθώς και εκπρόσωποι του Συνηγόρου του Πολίτη της Αυστρίας, της Αλβανίας, της Δανίας και του Κοσόβου.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΤΟΥ ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ

Ο Συνήγορος του Πολίτη συμμετέχει ήδη από το 2004 στην προετοιμασία ενός προγράμματος διδυμοποίησης (twinning) με τον ομόλογο θεσμό στο Καζακστάν. Στο πρόγραμμα αυτό ο Έλληνας Συνήγορος του Πολίτη μετέχει ως επικουρικός εταίρος (junior partner), καθώς κύριος εταίρος (senior partner) είναι ο Ισπανός Συνήγορος του Πολίτη. Την ελληνική πλευρά συμπληρώνει το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου (Ίδρυμα Τσάτσου), που έχει αναλάβει τη λογιστική διαχείριση του προγράμματος.

Συμφωνήθηκαν και πραγματοποιήθηκε σειρά από επισκέψεις ελλήνων εμπειρογνομών για την κατάρτιση του προσωπικού και την προώθηση του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη στο Καζακστάν, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις ειδικές ανάγκες του ομόλογου θεσμού. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2006, χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν δέκα επισκέψεις ειδικών επιστημόνων του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη στο Καζακστάν διάρκειας μίας εβδομάδας η καθεμία, στο πλαίσιο των

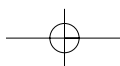

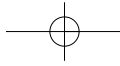
οποίων τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού της Αρχής διαβουλευθήκαν με τους ομολόγους τους ζητήματα καλής λειτουργίας και πρακτικής του Συνηγόρου του Πολίτη. Αναφέρονται ενδεικτικά:

- Τον Μάρτιο, ο ειδικός επιστήμονας Μιλτιάδης Παύλου (junior partner project leader) πραγματοποίησε συνάντηση συντονισμού του προγράμματος (Steering Committee).
- Τον Απρίλιο, ο ειδικός επιστήμονας Χρήστος Παπαστυλιανός συμμετείχε σε σεμινάριο κατάρτισης στελεχών σε θέματα χειρισμού αναφορών.
- Τον Μάιο, οι ειδικοί επιστήμονες Μιλτιάδης Παύλου και Δημήτρης Χριστόπουλος συμμετείχαν και μίλησαν σε διεθνές συνέδριο στο Καζακστάν με θέμα «Ensuring efficiency of Ombudsman institution as a contribution to sustainable development of human rights» («Εξασφαλίζοντας την αποτελεσματική συμβολή του Ombudsman στην ανάπτυξη και την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου»). Τα πρακτικά του συνεδρίου εκδόθηκαν σε ειδικό τόμο στα ρωσικά και στα αγγλικά.
- Τον Ιούλιο, ο ειδικός επιστήμονας Μιλτιάδης Παύλου διοργάνωσε συνάντηση συντονισμού του προγράμματος.
- Οι Βοηθοί Συνήγοροι Χρυσή Χατζή, υπεύθυνη του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, και Ανδρέας Τάκης, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, διοργάνωσαν τον Αύγουστο σεμινάριο κατάρτισης στελεχών και παραχώρησαν συνέντευξη Τύπου για θέματα εγκλειστών και κρατουμένων. Τον ίδιο μήνα η ειδική επιστήμονας Ζήνα Ασημακοπούλου διοργάνωσε σεμινάριο κατάρτισης στελεχών σε θέματα ΑμεΑ.
- Τον Σεπτέμβριο, τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού Λάμπρος Μπαλτσιώτης και Δημήτρης Χορροβίτης διοργάνωσαν σεμινάριο κατάρτισης στελεχών σε θέματα μειονοτήτων και η ειδική επιστήμονας Όλγα Θεμελή σεμινάριο κατάρτισης στελεχών σε θέματα δικαιωμάτων του παιδιού.
- Τον Οκτώβριο, τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού Μιλτιάδης Παύλου, Χαράλαμπος Παπαχαλαράμπος, Δημήτρης Βερέμης και Μιχάλης Κανδαράκης εκ μέρους του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου διοργάνωσαν σεμινάρια κατάρτισης στην πόλη Ασάνα, στην Εθνική Συνδιάσκεψη του Καζακστάν υπό την αιγίδα της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Δημοκρατίας του Καζακστάν και των Συνηγόρων του Πολίτη του Καζακστάν, της Ισπανίας και της Ελλάδας, με θέμα «Strengthening of democracy and role of human rights organizations in Kazakhstan» («Ενδυνάμωση της δημοκρατίας και ο ρόλος των οργανώσεων για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο Καζακστάν»).
- Τέλος, τον Δεκέμβριο, ο ειδικός επιστήμονας Μιλτιάδης Παύλου είχε την τελική συνάντηση για τη λήξη του προγράμματος διδυμοποίησης.

Επίσης, στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος, κλιμάκιο του ομόλογου θεσμού του Καζακστάν με επικεφαλής τον Συνήγορο του Πολίτη του Καζακστάν Bolat Baykadamov πραγματοποίησε πενθήμερη επίσκεψη εργασίας στα γραφεία της Αρχής από τις 19 έως τις 23 Ιουνίου.

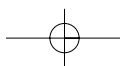
Στις συναντήσεις εργασίας που πραγματοποιήθηκαν, τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού ενημέρωσαν την αντιπροσωπεία του ομόλογου θεσμού για τον τρόπο χειρισμού αναφορών που σχετίζονται με παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και για θέματα κοινωνικής πρόνοιας και προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

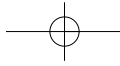

4. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕ Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

- Στις 24 Ιανουαρίου επισκέφθηκε τα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη η Ειδική Εκπρόσωπος της Οργάνωσης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) Helga Konrad. Στη συνάντηση εργασίας, που συζητήθηκαν θέματα σχετικά με την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης προσώπων, συμμετείχαν οι Βοηθοί Συνήγοροι Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, και Ανδρέας Τάκης, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- Στο πλαίσιο της επίσκεψής του στην Ελλάδα ο Υπουργός Πολιτικής Ανάπτυξης και Κοινοβουλευτικών Υποθέσεων της Ιορδανίας Sabri Rbeihat επισκέφθηκε στις 9 Μαρτίου τα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη, μεταφέροντας την παράκληση του ιορδανού μονάρχη να συμβάλει η Ελλάδα στην προσπάθεια της χώρας του για εκδημοκρατισμό και για τη δημιουργία θεσμού Συνηγόρου του Πολίτη. Ο υπουργός ενημερώθηκε για τις αρμοδιότητες και το έργο της Αρχής.
- Στις 9 Μαΐου πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη ενημερωτική συνάντηση για 15μελή ομάδα μεταπτυχιακών φοιτητών του Boston College Graduate School of Social Work, στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος με θέμα «Comparative social policy and field experience: Greece», υπό την εποπτεία του καθηγητή Δημητρίου Ιατρίδη. Τα μέλη του επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη Μαρία Τσάγκαρη και Μαρία Μπλιάτη παρουσίασαν τον ρόλο, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Αρχής, με έμφαση στη δράση του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού. Στη συζήτηση που ακολούθησε αποσαφηνίστηκαν καίρια σημεία του θεσμού του Συνηγόρου του Παιδιού στην Ελλάδα, αλλά και ζητήματα κοινωνικής πολιτικής που αφορούν στο παιδί και στον έφηβο.
- Από τις 22 έως τις 24 Μαΐου αντιπροσωπεία του Συνηγόρου του Πολίτη του Σουδάν επισκέφθηκε τα γραφεία της Αρχής, στο πλαίσιο προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας με θέμα «Training trainers in good governance – Sudan. Introduction to the Principles of Good Governance» («Εκπαίδευση εμπειρογνομόνων στη χρηστή διακυβέρνηση στο Σουδάν») που υλοποιεί το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου σε συνεργασία με το Διεθνές Κέντρο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο Χαρτούμ (Khartoum International Centre for Human Rights). Κατά τη συνάντηση εργασίας, στην οποία μετείχαν ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης και οι Βοηθοί Συνήγοροι, ανταλλάχθηκαν απόψεις για τον τρόπο χειρισμού αναφορών των πολιτών των δύο χωρών και εγκαινιάστηκε η διμερής συνεργασία μεταξύ των δύο ομόλογων θεσμών.
- Από τις 29 έως τις 30 Σεπτεμβρίου ο Συνήγορος του Πολίτη σε συνεργασία με τον Επίτροπο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης και τον Ρώσο Συνήγορο του Πολίτη, στο πλαίσιο της ρωσικής προεδρίας στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, διοργάνωσε στην Αθήνα διεθνές συνέδριο με θέμα «Ombudswork for children» («Το έργο των Συνηγόρων για τα Δικαιώματα του Παιδιού»). Στο συνέδριο συμμετείχαν προσκεκλημένοι Συνήγοροι του Πολίτη και του Παιδιού από διάφορες χώρες της Ευρώπης, εκπρόσωποι διεθνών και ελληνικών οργανισμών και ΜΚΟ που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού. Έγινε ευρεία ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών από τις δραστηριότητες των Συνηγόρων του Πολίτη στις χώρες τους και την επαφή με τα παιδιά και τα προβλήματα που τους απασχολούν. Στο συνέδριο συμμετείχαν και μαθητές από το 1ο Γυμνάσιο Παλλίνης και το 2ο Γυμνάσιο Κερατοινίου, οι οποίοι μίλησαν για τα προβλήματά τους και απάντησαν σε ερωτήσεις των συμμετεχόντων Συνηγόρων του Πολίτη

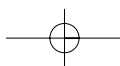
σχετικά με τις σκέψεις και τις προτάσεις τους για την καλύτερη προάσπιση των δικαιωμάτων τους.

- Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού, έπειτα από αίτημα-παράκληση της Elda Moreno, υπεύθυνης του προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης «Building a Europe for and with children» («Οικοδομώντας μια Ευρώπη για και με τα παιδιά»), διοργάνωσε στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη, στις 2 Οκτωβρίου, ενημερωτική συνάντηση για 15μελή ομάδα στελεχών επιλεγμένων φορέων, υπουργείων, υπηρεσιών και ΜΚΟ με θέμα την «Ευρωπαϊκή και εθνική στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού». Η Elda Moreno παρουσίασε το περιεχόμενο και τη φιλοσοφία του προγράμματος. Στη συζήτηση που ακολούθησε αποσαφηνίστηκαν καίρια σημεία του θεσμού του Συνηγόρου του Παιδιού στην Ελλάδα, αλλά και ζητήματα λειτουργίας και δράσης των υπόλοιπων συμμετεχόντων φορέων, καθώς και θέματα κοινωνικής πολιτικής που αφορούν στο παιδί και στον έφηβο.
- Στις 11 Δεκεμβρίου αντιπροσωπεία από το Αζερμπαϊτζάν, συνοδευόμενη από εκπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δημοσίου Δικαίου, επισκέφθηκε τα γραφεία της Αρχής. Ο ειδικός επιστήμονας Κωνσταντίνος Δαραμάρας παρουσίασε στην αντιπροσωπεία τη λειτουργία και το έργο του Συνηγόρου του Πολίτη.
- Στις 14 Δεκεμβρίου αντιπροσωπεία της κορεατικής κυβέρνησης αποτελούμενη από στελέχη του Υπουργείου Μεταφορών και Κατασκευών επισκέφθηκε τα γραφεία της Αρχής, στο πλαίσιο έρευνας για την αντιμετώπιση της διαφθοράς στην Ευρώπη. Η ειδική επιστήμονας Ρένα Παπαδάκη ενημέρωσε τους δύο αξιωματούχους για τις αρμοδιότητες και τη δράση του Συνηγόρου του Πολίτη στον τομέα αυτόν.

5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ, ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΗΜΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

- Συμμετείχε σε συνέδριο που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (European Commission against Racism and Intolerance – ECRI) στο Στρασβούργο στις 16 και 17 Φεβρουαρίου με θέμα «Seminar with national specialized bodies to combat racism and racial discrimination» («Σεμινάριο των εξειδικευμένων εθνικών φορέων για την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων»).
- Συμμετείχε σε συνέδριο που έγινε στην Μαδρίτη στις 27 και 28 Φεβρουαρίου με θέμα «30 años de democracia en Grecia y España» («30 χρόνια δημοκρατίας στην Ελλάδα και την Ισπανία»). Το θέμα της εισήγησής του ήταν «La transición a la democracia y la consolidación del estado de derecho en los dos países» («Η μετάβαση στη δημοκρατία και η εδραίωση του κράτους δικαίου στις δύο χώρες»). Το συνέδριο διοργάνωσε το Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης.
- Συμμετείχε στη Διάσκεψη των Συνηγόρων του Πολίτη, μελών της Οργάνωσης για την Οικονομική Ανάπτυξη της Μαύρης Θάλασσας (Conference of the Ombudsmen of the Organization of the Black Sea Economic Cooperation Member States). Το θέμα της διάσκεψης, που πραγματοποιήθηκε στην Ισταμπούλ στις 27 Απριλίου, ήταν «The role of Ombudsman institutions in consolidating democracy» («Ο ρόλος του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη

στην εδραίωση της δημοκρατίας»). Ο Έλληνας Συνήγορος του Πολίτη μίλησε για τη συμβολή του θεσμού του Ombudsman στην εδραίωση της δημοκρατίας στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

- Συμμετείχε σε επιστημονικό συνέδριο του ΙΜΕΠΟ με θέμα «Μετανάστευση στην Ελλάδα: Πολιτικές – προοπτικές» και παρουσίασε την αποτίμηση της ελληνικής μεταναστευτικής νομοθεσίας των τελευταίων δεκαετιών. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στη Σάμο από τις 25 έως τις 27 Μαΐου.

- Συμμετείχε στην Ευρωπαϊκή Συνάντηση Συνηγόρων του Πολίτη που έγινε στη Βιέννη (11–13 Ιουνίου) με θέμα «The competences of European Ombudspersons – Description and analysis of the status quo and the implementation of human rights in Europe» («Οι αρμοδιότητες των Ευρωπαϊκών Συνηγόρων του Πολίτη – Περιγραφή και ανάλυση του status quo και εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ευρώπη»). Η εισήγηση του Συνηγόρου του Πολίτη είχε θέμα «Η εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη» («The implementation of human rights and the role of the Ombudsman»). Την συνάντηση διοργάνωσε το International Ombudsman Institute – European Region General Assembly (Διεθνές Ινστιτούτο Ombudsman).

Ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης και η Βοηθός Συνήγορος Καλλιόπη Σπανού μετέβησαν στη Μόσχα (30 Αυγούστου–3 Σεπτεμβρίου), ύστερα από πρόσκληση του ρώσου ομολόγου Vladimir Lukin για συνάντηση εργασίας.

Ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης μετέβη στη Σόφια (9–11 Νοεμβρίου), έπειτα από πρόσκληση του βούλγαρου ομολόγου του Ginyo Ganen για συνάντηση εργασίας.

ΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΣΥΝΗΓΟΡΟΙ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

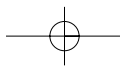
- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, με την ιδιότητά του ως προέδρου του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού (ENOC), συμμετείχε σε συναντήσεις του Δικτύου στο Λονδίνο (2–3 Φεβρουαρίου) και στο Δουβλίνο (4–5 Μαΐου), στις οποίες ελήφθησαν αποφάσεις για καταστατικά και οργανωτικά ζητήματα του Δικτύου. Ο Βοηθός Συνήγορος επισκέφθηκε επίσης το γραφείο του Άγγλου Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Παιδιού που δημιουργήθηκε πρόσφατα.

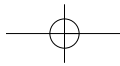
- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, μετέβη στη Λευκωσία (7–9 Φεβρουαρίου), ύστερα από πρόσκληση του Ελεύθερου Πανεπιστημίου στο Σκαλί Αγγλαντζιάς, και πραγματοποίησε διάλεξη στο πλαίσιο σειράς εκδηλώσεων που πραγματοποιεί το πανεπιστήμιο. Το θέμα της ομιλίας του ήταν: «Ο ρόλος του Συνηγόρου του Παιδιού στην προάσπιση των δικαιωμάτων των ανηλίκων». Κατά την παραμονή του στη Λευκωσία πραγματοποίησε συναντήσεις με την Επίτροπο Διοίκησης Ηλιάνα Νικολάου και την Επίτροπο Νομοθεσίας Λήδα Κουρσομπά.

- Ο Βοηθός Συνήγορος Ανδρέας Τάκης, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συμμετείχε στην ετήσια συνάντηση του Δικτύου Equinet για τις διακρίσεις που διοργανώθηκε στις Βρυξέλλες (8–9 Φεβρουαρίου).

- Η Βοηθός Συνήγορος Χρυσή Χατζή, υπεύθυνη του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, συμμετείχε σε σεμινάριο που διοργάνωσε στις 13 και 14 Φεβρουαρίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με θέμα «Ευρωπαϊκή νομοθεσία και πρακτικές για την καταπολέμηση των διακρίσεων» στη Ρίγα (Λετονία). Η εισήγησή της είχε θέμα «Η ενσωμάτωση των Οδηγιών κατά των διακρίσεων στην Ελλάδα» («The implementation of anti-discrimination directives in Greece»).

- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παι-

διού, μετέβη στο Στρασβούργο (13–14 Φεβρουαρίου) προκειμένου να συμβάλει ως εμπειρογνώμονας στην προετοιμασία της 22ης Συνόδου της μόνιμης διάσκεψης των Ευρωπαϊκών Υπουργών Παιδείας (Ad Hoc Advisory Group for the preparation of the 22nd session of the Standing Conference of European Ministers of Education), που θα διεξαχθεί τον Μάιο του 2007 στην Ισταμπούλ. Θέμα της ερχόμενης συνόδου είναι: «Οι εκπαιδευτικές πολιτικές για την κοινωνική συνοχή και τα ανθρώπινα δικαιώματα».

- Η Βοηθός Συνήγορος Καλλιόπη Σπανού, υπεύθυνη του Κύκλου Σχέσεων Κράτους-Πολίτη, συμμετείχε στο συνέδριο που διοργάνωσε η Ένωση Δημοσίων Υπαλλήλων της Γερμανίας (Deutscher Beamten Bund) με θέμα «Preventing and fighting corruption in the public administration in Europe» («Πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς στη δημόσια διοίκηση στην Ευρώπη»), στην Κολωνία (20–21 Φεβρουαρίου). Αντικείμενο της ομιλίας της: «Corruption as maladministration and the role of the Ombudsman» («Η διαφθορά ως κακοδιοίκηση και ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη»).

ΜΑΡΤΙΟΣ

- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, συμμετείχε στην 5η Διεθνή Συνδιάσκεψη με θέμα «Το θέατρο στην εκπαίδευση: Δημιουργώντας νέους ρόλους στον 21ο αιώνα» που διοργάνωσε το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό για το Θέατρο – Δράμα στην Εκπαίδευση (International Drama – Theatre and Education Association – IDEA, σύμβουλος της UNESCO). Θέμα της ομιλίας του: «Το δράμα ως μέσον επικοινωνίας για την εκπαίδευση στα δικαιώματα του παιδιού». Η συνδιάσκεψη πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 18 Μαρτίου.

ΜΑΪΟΣ

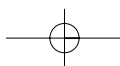
- Η Βοηθός Συνήγορος Χρυσή Χατζή, υπεύθυνη του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, συμμετείχε σε συνέδριο που διοργάνωσε η ΕΕ στις Βρυξέλλες (4–5 Μαΐου) με θέμα «Gender equality: A step forward. A roadmap for the future» («Ισότητα των φύλων: ένα βήμα μπροστά. Ένας χάρτης για το μέλλον»). Ο τίτλος της εισήγησής της ήταν «Multicultural administration: Promoting diversity» («Πολυπολιτισμική διοίκηση: Διασφαλίζοντας την ετερομορφία»).

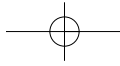
ΙΟΥΝΙΟΣ

- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, επισκέφθηκε τη Γεωργία (9–10 Ιουνίου) ύστερα από πρόσκληση της UNICEF προκειμένου να συμμετάσχει στην ετήσια συνάντηση του Περιφερειακού Δικτύου ΜΚΟ για τα Δικαιώματα του Παιδιού στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, Μαύρης Θάλασσας και Βαλτικής, με θέμα την εξέταση των αποτελεσμάτων της δεύτερης φάσης του προγράμματος «Leave No Child Out/Regional Network for Children» («Μην αφήνετε έξω κανένα παιδί»).

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

- Ο Βοηθός Συνήγορος Ανδρέας Τάκης, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συμμετείχε στο 34ο Ετήσιο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ομάδας για τη Μελέτη της Παραβατικότητας και του Κοινωνικού Ελέγχου (European Group for the Study of Deviance and Social Control) που διοργανώθηκε από το Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο Λουτράκι (31 Αυγούστου – 3 Σεπτεμβρίου). Θέμα της ομιλίας του: «Το μεταναστευτικό φαινόμενο στην Ελλάδα και το ζήτημα της ένταξης».

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

• Από τις 4 έως τις 6 Σεπτεμβρίου, ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, μετέβη στο Στρασβούργο όπου:

– συμμετείχε στην 4η Συνάντηση της ad hoc Επιτροπής που προετοιμάζει την 22η συνάντηση υπουργών Παιδείας των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης που θα διεξαχθεί τον Μάιο του 2007 στην Ισταμπούλ, και

– συναντήθηκε διαδοχικά με τον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Επίτροπο επί θεμάτων Δικαιοσύνης, Ελευθερίας και Ασφάλειας Franco Frattini, την ευρωβουλευτή και υπεύθυνη εισηγήτρια στην Επιτροπή Θεμάτων Ισότητας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Lissy Groener και με τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή Νικηφόρο Διαμαντούρο. Συναντήσεις πραγματοποιήσε επίσης με τον Επίτροπο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης Thomas Hammarberg, την Αναπληρώτρια Γενική Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης Maud de Boer-Buquicchio και με τη συντονίστρια του προγράμματος «Building a Europe for and with children» («Οικοδομώντας μια Ευρώπη για και με τα παιδιά») Elda Moreno.

• Η Βοηθός Συνήγορος Καλλιόπη Σπανού, υπεύθυνη του Κύκλου Σχέσεων Κράτους-Πολίτη, συμμετείχε σε workshop με θέμα «Public administration and European administrative law» («Δημόσια διοίκηση και ευρωπαϊκό διοικητικό δίκαιο»), στο πλαίσιο του συνεδρίου που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Ομάδα για τη Δημόσια Διοίκηση (European Group of Public Administration – EGPA) στο Μιλάνο από τις 6 έως τις 9 Σεπτεμβρίου.

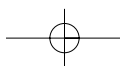
• Η Βοηθός Συνήγορος Καλλιόπη Σπανού, υπεύθυνη του Κύκλου Σχέσεων Κράτους-Πολίτη, συμμετείχε σε ομάδα εργασίας με θέμα «Democracy, non-judicial remedies and Ombudsman studies. A research agenda: Charting the field» («Δημοκρατία, εξωδικαστικά μέτρα θεραπείας και ο Ombudsman. Μια πρόταση έρευνας: Σχεδιάζοντας το πεδίο»), του European University Institute, που πραγματοποιήθηκε στη Φλωρεντία από τις 18 έως τις 19 Σεπτεμβρίου.

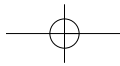
• Από τις 26 έως τις 28 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η 10η Ετήσια διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού (10th Annual meeting of the European Network of Ombudsmen for Children – ENOC), του οποίου πρόεδρος για το 2006 ήταν ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος. Το Δίκτυο, που σήμερα αριθμεί 27 μέλη, ιδρύθηκε το 1997 με σκοπό τον διαρκή συντονισμό των δράσεών τους για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού στην Ευρώπη.

Κύρια θεματική της διάσκεψης ήταν «Η καταπολέμηση των διακρίσεων στην εκπαίδευση» («Prevention of discrimination in education»). Οι Συνήγοροι του Παιδιού συζήτησαν για τον τρόπο με τον οποίο η εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση των διακρίσεων, για τις θεσμικές τους παρεμβάσεις με στόχο την ισότιμη πρόσβαση όλων των παιδιών στην εκπαίδευση και την προστασία των δικαιωμάτων όσων γίνονται θύματα διακρίσεων.

Επίσης, στη διάσκεψη ολοκληρώθηκε η συζήτηση και η υιοθέτηση της Διακήρυξης των Συνηγόρων του Παιδιού για τις υποχρεώσεις των κυβερνήσεων απέναντι στα ασυνόδευτα παιδιά (ENOC Declaration on Unaccompanied Minors) που έχουν αποκοπεί από τους γονείς και τις οικογένειές τους και βρίσκονται μακριά από την πατρίδα τους.

• Η Βοηθός Συνήγορος Χρυσή Χατζή, υπεύθυνη του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, συμμετείχε με ομιλία σε στρογγυλή τράπεζα με θέμα «Πολυπολιτισμική διοίκηση: Διασφαλίζοντας την ετερομορφία» («Multicultural administration: Promoting diversity»), στο πλαίσιο του 4ου Συνεδρίου για την Ποιότητα της Δημόσιας Διοίκησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση που διοργάνωσε το Υπουργείο Εσωτερικών της Φινλανδίας στο Τάμπερε από τις 27 έως τις 28 Σεπτεμβρίου.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, με την ιδιότητά του και ως προέδρου του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού, επισκέφθηκε το Κίεβο (Ουκρανία) από τις 9 έως τις 11 Οκτωβρίου.

Είχε διαδοχικές συναντήσεις με βουλευτές, εκπροσώπους δημόσιων φορέων, διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων, με τη Συνήγορο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Rimante Salaseviciute, καθώς και με συνεργάτες της, με τους οποίους αντάλλαξε απόψεις σχετικά με την προοπτική δημιουργίας Συνηγόρου του Παιδιού στην Ουκρανία.

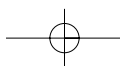
Στο πλαίσιο αυτό, συμμετείχε σε διεθνές συνέδριο που διοργανώθηκε στο Κίεβο από το Κονσόρτιουμ Γυναικών Ουκρανίας (Women's Consortium of Ukraine) και το Ίδρυμα για τον Πολιτισμό και την Εκπαίδευση των Νέων (Foundation of Youth Culture and Education). Το θέμα του συνεδρίου ήταν «Συνήγοροι του Παιδιού – Συσσωρευθείσες γνώσεις. Η προοπτική της Ουκρανίας» («Lessons learned on Child Ombudsperson: Prospects for Ukraine»). Η εισήγησή του είχε θέμα «Πρότυπα και αρχές Συνηγόρων του Παιδιού στην Ευρώπη – Η εμπειρία της Ελλάδας» («What do we mean by an independent Office for children? Main concepts of independent Offices for children»).

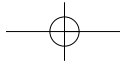
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

- Ο Βοηθός Συνήγορος Ανδρέας Τάκης, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συμμετείχε σε διήμερο συνέδριο για τις διακρίσεις, που διοργανώθηκε από τον Συνήγορο του Πολίτη της Βοϊβοδίνης και διεξήχθη στο Νόβισαντ στη Σερβία (15–16 Νοεμβρίου).
- Η Βοηθός Συνήγορος Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου, υπεύθυνη του Κύκλου Κοινωνικής Προστασίας, παρουσίασε εισήγηση με θέμα «Ο Συνήγορος του Πολίτη και η προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων», στο πλαίσιο του σεμιναρίου «Current issues of European Community law» («Τρέχοντα ζητήματα του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου»), που διοργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη από το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου Θεσσαλονίκης, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εξωτερικών (20–24 Νοεμβρίου).
- Η Βοηθός Συνήγορος Χρυσή Χατζή, υπεύθυνη του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, συμμετείχε σε συνέδριο που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από κοινού με τον Ombudsman της ΠΓΔΜ με θέμα «Cooperation with the Ombudsman – Relevant factor for the development of Democracy» («Η συνεργασία με τον Ombudsman ως παράγοντας για την ανάπτυξη της δημοκρατίας») στα Σκόπια στις 20 και 21 Νοεμβρίου με εισήγηση που είχε τίτλο «The constitutional court and the Ombudsman – Comparison of competences» («Συνταγματική δικαιοσύνη και Ombudsman, σύγκριση αρμοδιοτήτων»).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

- Η Έλενα Μάρκου συμμετείχε τον Φεβρουάριο (9–12) σε διεθνές συνέδριο στο Βερολίνο με θέμα «Subsidiary protection. The EU and international human rights law» («Επικουρική προστασία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το διεθνές δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου»), το οποίο διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Νομικό Δίκτυο για το Άσυλο (European Legal Network on Asylum) υπό την επίβλεψη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξοριστούς (European Council on Refugees and Exiles).
- Η Ελένη Σταματίου συμμετείχε στο διεθνές συνέδριο «Αυτοδιοίκηση: Φορέας δημοκρατίας και μοχλός κοινωνικών αλλαγών και ανάπτυξης», στο πλαίσιο του προγράμματος «Ελλάδα 2020», που διοργάνωσε στους Δελφούς από τις 19 έως τις 20 Μαΐου το Ινστιτούτο Ερευνών και Πολιτικής Στρατηγικής για την Ανάπτυξη και τη Διακυβέρνηση (ΙΝΕΡΠΙΟΣΤ)

σε συνεργασία με το ΓΤΑ της ΚΕΔΚΕ και το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Το θέμα της εισήγησης της ήταν «Περιφερειακή ανάπτυξη και τοπική ανάπτυξη: Η περίπτωση δήμων μεσαίων πόλεων της Ελλάδας».

- Η Καλλιόπη Λυκοβαρδή και η Δήμητρα Μυτιλιναίου συμμετείχαν στις εργασίες επιμορφωτικού σεμιναρίου με θέμα «Training on the practical implementation of anti-discrimination and equal treatment legislation» («Εκπαίδευση στην πρακτική εφαρμογή της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης»), που διεξήχθη στη Βουδαπέστη από τις 12 έως τις 14 Ιουνίου.

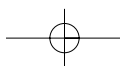
- Η Ισαβέλλα Μονιούδη συμμετείχε στο διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε στο Στρασβούργο (18–20 Ιουνίου) ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής με θέμα «Upholding fundamental rights – Sharing best practice» («Προάσπιση θεμελιωδών δικαιωμάτων. Βέλτιστες πρακτικές»). Θέμα της ομιλίας της: «The principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin» («Η αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής»).

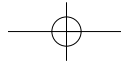
- Η Αιμιλία Λιάσκα συμμετείχε στην 9η Διεθνή συνδιάσκεψη για την τεχνολογική πολιτική και καινοτομία (9th International conference on technology policy and innovation) με θέμα «Science, society and sustainability» («Επιστήμη, κοινωνία και αειφόρος ανάπτυξη») που έγινε στη Σαντορίνη από τις 18 έως τις 21 Ιουνίου. Παρουσίασε την εισήγηση: «The Greek Ombudsman and quality of life» («Ο Έλληνας Συνήγορος του Πολίτη και η ποιότητα ζωής»).

- Η Σοφία Αμοριανού και η Ευαγγελία Σκυλάκου συμμετείχαν σε σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 5 Ιουλίου το Δίκτυο TRESS (Training and Reporting on European Social Security) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ghent του Βελγίου. Το Δίκτυο TRESS στοχεύει στην οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και στη διαμόρφωση δικτύων με σκοπό την ευρωπαϊκή εναρμόνιση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στα 25 κράτη μέλη της ΕΕ. Σκοπός του Δικτύου είναι, επίσης, να πληροφορεί την Ευρωπαϊκή Κοινότητα σχετικά με θέματα εφαρμογών και προκλήσεων σε επιχειρησιακό επίπεδο στα κράτη-μέλη.

- Η Βασιλική Μπίλη και η Ελένη Σταματίου συμμετείχαν με εισήγηση στο διεθνές συνέδριο «Energy, environment, ecosystems and sustainable development» («Ενέργεια, περιβάλλον, οικοσυστήματα και αειφόρος ανάπτυξη»), που διοργάνωσε η Διεθνής Επιστημονική Ακαδημία και Κοινωνία (World Scientific Academy and Society – WSEAS) από τις 11 έως τις 13 Ιουλίου στην Αθήνα. Θέμα της εισήγησης τους: «Waste management planning and forecasting in Greece» («Σχεδιασμός και πρόβλεψη διαχείρισης αποβλήτων στην Ελλάδα»).

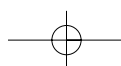
- Η Ελένη Σταματίου συμμετείχε με εισήγηση στο διεθνές συνέδριο «Energy, environment, ecosystems and sustainable development» («Ενέργεια, περιβάλλον, οικοσυστήματα και αειφόρος ανάπτυξη») που διοργάνωσε η Διεθνής Επιστημονική Ακαδημία και Κοινωνία (World Scientific Academy and Society – WSEAS) από τις 11 έως τις 13 Ιουλίου στην Αθήνα. Θέματα των ομιλιών της: «Habitat and ecology in modern France» («Στέγαση και οικολογία στη σύγχρονη Γαλλία»), «The integration in the adjacent urban sectors and economic development of the Lorient submarine base facilities in France» («Η ολοκλήρωση στους παρακείμενους αστικούς τομείς και η οικονομική ανάπτυξη στις εγκαταστάσεις βάσεων υποβρυχίων του Lorient στη Γαλλία»), «The utilization of environmental parameters» («Η χρησιμοποίηση περιβαλλοντικών παραμέτρων»), «Management of historical and cultural heritage – The case of WWII submarine bases in France», («Διαχείριση ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς – Η περίπτωση των βάσεων υποβρυχίων του Β΄ Παγκοσμίου Πο-

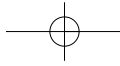

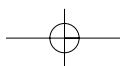
λέμου στη Γαλλία») «Improving the quality of life in Athens with green roofs» («Βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής στην Αθήνα με 'πράσινες' στέγες»).

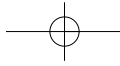
- Η Ελένη Σταματίου συμμετείχε ως συντονίστρια στις ειδικές συνεδρίες «European issues and sustainable development – Standards, innovations, new technologies, methodologies» («Ευρωπαϊκά θέματα και αειφόρος ανάπτυξη – Πρότυπα, καινοτομίες, νέες τεχνολογίες, μεθοδολογίες») και «Space, environment and quality of life» («Χώρος, περιβάλλον και ποιότητα ζωής») στο διεθνές συνέδριο «Energy, environment, ecosystems and sustainable development» («Ενέργεια, περιβάλλον, οικοσυστήματα και αειφόρος ανάπτυξη»), που διοργάνωσε η Διεθνής Επιστημονική Ακαδημία και Κοινωνία (World Scientific Academy and Society – WSEAS) από τις 11 έως τις 13 Ιουλίου στην Αθήνα.
- Η Ελένη Σταματίου συμμετείχε με εισηγήσεις στο 46ο Διεθνές Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Περιφερειακής Επιστήμης (European Regional Science Association), που διεξήχθη στον Βόλο από τις 30 Αυγούστου έως τις 3 Σεπτεμβρίου. Θέματα των ομιλιών της: «Regional policy in Greece of tomorrow. The perspectives of the broader regions» («Περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα του αύριο. Οι προοπτικές των ευρύτερων περιφερειών»), «Sustainable tourism development through endogenous development models» («Αειφόρος τουριστική ανάπτυξη μέσω ενδογενών αναπτυξιακών μοντέλων»).
- Ο Χάρης Παπαχαράλαμπος παρουσίασε εισήγηση με θέμα «Problems concerning the penal treatment of aliens in Greece» («Προβλήματα σχετικά με την ποινική μεταχείριση των αλλοδαπών στην Ελλάδα») στην 34η Ετήσια Σύνοδο της Ευρωπαϊκής Ομάδας Μελέτης της Απόκλισης και του Κοινωνικού Ελέγχου (European Group for the Study of Deviance and Social Control), με αντικείμενο «The regulation of migration, asylum and movement in the New Europe» («Η ρύθμιση της μετανάστευσης, του ασύλου και της κίνησης στη Νέα Ευρώπη») που πραγματοποιήθηκε στην Κόρινθο από τις 31 Αυγούστου έως τις 3 Σεπτεμβρίου.
- Η Ανδριανή Παπαδοπούλου συμμετείχε σε συναντήσεις εργασίας, που διοργάνωσε στην Αθήνα μεταξύ 13 και 19 Σεπτεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίου Δικαίου, με θέμα την ενημέρωση αντιπροσωπειών από τη Μολδαβία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν αναφορικά με τη δραστηριότητα του Συνηγόρου του Πολίτη. Θέμα της ομιλίας της: «Ο Συνήγορος του Πολίτη ως φορέας της αρχής της ίσης μεταχείρισης: Η δραστηριότητα του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» («The Greek Ombudsman as a specialized body for the implementation of the principle of equal treatment: The work of the Human Rights Department»).
- Η Ανδριανή Παπαδοπούλου συμμετείχε σε συνάντηση εργασίας που διοργανώθηκε από το Κέντρο για τη Μελέτη της Δημοκρατίας (Center for the Study of Democracy) με αντικείμενο «Policing minorities» («Αστυνομία και μειονότητες»). Θέμα της ομιλίας της: «Implementation and promotion of the principle of equal treatment» («Εφαρμογή και προαγωγή της αρχής της ίσης μεταχείρισης»). Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στη Σόφια στις 28 και 29 Σεπτεμβρίου.
- Η Αγγελική Μπροσογιάννη και η Βασιλική Μπίλη συμμετείχαν στο 2ο Διεθνές Συνέδριο Aqua 2006 «Επιστήμη και τεχνολογία νερού – Ολοκληρωμένη διαχείριση υδάτινων πόρων» (2nd International conference Aqua 2006 «Water science and technology – Integrated management of water resources»), το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στο εκθεσιακό κέντρο HELEXPO από τις 23 έως τις 26 Νοεμβρίου. Παρουσίασαν τις εισηγήσεις, αντίστοιχα «Drinking water quality: Legislation – Implementation problems» («Ποιότητα πόσιμου ύδατος – Νομοθετικό πλαίσιο – Προβλήματα») και «Διαχείριση υγρών αποβλήτων: Θεσμικό πλαίσιο και διοικητική πρακτική» («Waste water management – Legal framework and administrative practice»).

- Η Μαρία Τοαγκάρν, σε συνέχεια των συνεδρίων που πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα, διοργάνωσε, στις 2 Οκτωβρίου και ύστερα από αίτημα της Elda Moreno, υπεύθυνης του προγράμματος «Building a Europe for and with children» («Οικοδομώντας μια Ευρώπη για και με τα παιδιά») του Συμβουλίου της Ευρώπης, συνάντηση με εκπροσώπους φορέων, υπουργείων και ΜΚΟ, με θέμα «Εθνική στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού».
- Η Σταματίνα Πούλου συμμετείχε σε στρογγυλή τράπεζα, που διοργανώθηκε στις 4 Οκτωβρίου από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, το ECRE και την Αμερικανική Πρεσβεία, με θέμα «Reception, integration and protection from exploitation and human trafficking» («Υποδοχή, ένταξη και προστασία αλλοδαπών θυμάτων εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης προσώπων»).
- Η Ανδριανή Παπαδοπούλου συμμετείχε σε συνέδριο, που διοργάνωσε στη Βαρσοβία από τις 8 έως τις 12 Οκτωβρίου ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, με αντικείμενο: «OSCE, Human dimension implementation meeting» («OSCE, Συνάντηση για την υλοποίηση της αρχής της ανθρώπινης διάστασης»). Θέμα της ομιλίας της: «The Greek Ombudsman as a specialized body for implementation of the principle of equal treatment» («Ο Συνήγορος του Πολίτη ως εξειδικευμένος φορέας για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης»).
- Ο Δημήτρης Χορνοβίτης και η Ηλέκτρα Δεμοίρου συμμετείχαν σε διεθνές σεμινάριο με θέμα «Combating discrimination on the grounds of race, ethnic origin, religion and belief – Effective test case strategies» («Καταπολεμώντας τις διακρίσεις με βάση τη φυλετική ή την εθνοτική καταγωγή, τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις – Αποτελεσματικές στρατηγικές σε ενδεικτικές περιπτώσεις»), που διοργάνωσε στη Βαρσοβία από τις 16 έως τις 17 Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης.
- Ο Αριστείδης Αλέστας και ο Κωνσταντίνος Μπαρτζελιώτης συμμετείχαν στις εργασίες της συνάντησης της Ομάδας Εργασίας 2: Δυναμική ερμηνεία (Working Group 2: Dynamic interpretation) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Προώθησης Ζητημάτων Καταπολέμησης των Διακρίσεων Equinet με αντικείμενο τη συγκριτική εξέταση υποθέσεων που ανακύπτουν σε χώρες της ΕΕ στο πλαίσιο της εφαρμογής της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων καθώς και τον σχεδιασμό της δράσης της ομάδας για το 2007 (Βρυξέλλες, 27 Οκτωβρίου).
- Η Ελευθερία Μαυρομάτη συμμετείχε στο 1ο Διεθνές συνέδριο τεχνολογίας ύδρευσης και αποχέτευσης στους αρχαίους πολιτισμούς (1st International symposium on water and wastewater technologies in ancient civilizations) με θέμα «Υδραγωγεία κατά τη διάρκεια της ρωμαϊκής περιόδου στον ελλαδικό χώρο» («Aqueducts during the Roman period in the Hellenic area»), που διοργάνωσαν στο Ηράκλειο Κρήτης από τις 27 Οκτωβρίου έως την 1η Νοεμβρίου η Διεθνής Ένωση για το Νερό (International Water Association – IWA) σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ, το Τεχνικό και άλλα επιμελητήρια της Ελλάδας, το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Πολυτεχνείο Κρήτης και άλλους φορείς.
- Ο Κωνσταντίνος Αντωνιάδης συμμετείχε, στο πλαίσιο της συνεργασίας με τον Συνήγορο του Πολίτη της Βοϊβοδίνης στη Σερβία, σε σεμινάριο που διοργανώθηκε στις 26 και 27 Οκτωβρίου στην πόλη Πάντσεβο, με θέμα «Environment protection and human rights» («Προστασία του περιβάλλοντος και ανθρώπινα δικαιώματα»). Θέμα της εισήγησης του: «Experience of the Greek Ombudsman – Protection of the citizen's rights to a healthy environment» («Η εμπειρία του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη – Προστασία του δικαιώματος των πολιτών για ένα 'υγιές' περιβάλλον»). Στο σεμινάριο συμμετείχαν με εισηγήσεις και καθηγητές πανεπιστημίου από το Βελιγράδι.
- Η Καλλιόπη Λυκοβαρδή και ο Δημήτρης Βερέμης συμμετείχαν στις εργασίες επιμορ-

φωτικού συνεδρίου με θέμα «Training on policy-making issues using codes of conduct as an example» («Εκπαίδευση σε ζητήματα πολιτικής κατά των διακρίσεων, χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα τους κώδικες δεοντολογίας»), που διεξήχθη στη Βιέννη από τις 6 έως τις 8 Νοεμβρίου.

- Η Νίκη Μπαφέ επισκέφθηκε την Πρίστινα από τις 14 έως τις 17 Νοεμβρίου, ύστερα από πρόσκληση της εκεί Συνηγόρου για το Παιδί, προκειμένου να πραγματοποιήσει σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τα στελέχη του ομόλογου θεσμού.
- Ο Αριστείδης Αλέστας συμμετείχε ως εκπρόσωπος της Αρχής σε συνάντηση-σεμινάριο Φορέων Προώθησης της Ισότητας (Equality Bodies Meeting – Project) στο πλαίσιο του προγράμματος «Fighting for our rights» («Πολεμώντας για τα δικαιώματά μας»), που διοργάνωσε η ΜΚΟ που ασχολείται με θέματα ατόμων με νοητικές αναπηρίες, στο Vilnius (Λιθουανία) στις 17 και 18 Νοεμβρίου, για την εφαρμογή σε πανευρωπαϊκό επίπεδο της Οδηγίας κατά των διακρίσεων με έμφαση στις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με διανοητική αναπηρία. Θέμα της ομιλίας του ήταν η σχετική εμπειρία και οι προβληματισμοί του Συνηγόρου του Πολίτη.
- Η Ιωάννα Κουβαριτάκη συμμετείχε σε διεθνές συνέδριο με θέμα «Challenges in children's rights» («Προκλήσεις σε σχέση με τα δικαιώματα του παιδιού»). Τίτλος της ομιλίας της: «The right to inclusive education of children with developmental disorders» («Το δικαίωμα των παιδιών με διαταραχές της ανάπτυξης στη συμμετοχική εκπαίδευση»). Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο του Fribourg και το Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Kurt Bosch και διεξήχθη στην πόλη Sion (Ελβετία) στις 18 Νοεμβρίου.
- Ο Αριστείδης Αλέστας συμμετείχε στις 15 Δεκεμβρίου στο διήμερο διακρατικό συνέδριο «Equality in health» («Ισότητα στην υγεία»), που διοργάνωσαν στην Αθήνα το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού του Παντείου Πανεπιστημίου (ΕΠΙ-ΑΠΑΔ) και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) – Αποστολή Ελλάδος. Θέμα της ομιλίας του: «Η εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη από την εφαρμογή της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων σε θέματα κοινωνικής προστασίας».
- Η Έλενα Μάρκου συμμετείχε στις 6 Δεκεμβρίου σε διεθνές συνέδριο στο Λονδίνο, με θέμα «Judicial review in immigration» («Δικαστική επανεξέταση υποθέσεων αλλοδαπών»), το οποίο διοργανώθηκε από ιδιωτικού δικαίου φορέα, συνεργάτη της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ειδικευμένου σε θέματα ασύλου, μετανάστευσης και δικαιωμάτων του ανθρώπου.

